

Beslutsunderlag, analys av nuläge och omvärld

1. Nulägesanalys

Alla som bor och verkar i kommunen vill att Hylte kommun ska vara en attraktiv kommun. För att möjliggöra förbättringar behöver politiken och tjänstemännen arbeta både på kort och lång sikt. På kort sikt arbetar vi i det dagliga för att göra rätt saker. På längre sikt behövs en gemensam syn på hur Hylte kommun ska göra förflyttningar för att möta framtiden. Översiktsplanen är ett exempel på inriktning för kommunen. Tillväxt- och utvecklingsstrategin är ett kommande dokument för kommunens gemensamma framtidsambitioner samtidigt som medborgardialogen ska vara ett viktigt underlag för Hylte kommuns kommande arbete och satsningar.

Inför REP-arbetet 2023-2025 kommer analys av nuläge och omvärld att utgå från åtta samhällsutmaningar. För att kommunen ska kunna möta dessa utmaningar behöver nämnderna beskriva vilka långsiktiga effekter som nämnden/kommunen står inför och hur vi vill och kan lösa dessa. De övergripande områdena är:

- ☞ **Sysselsättning/kompetensförsörjning**
- ☞ **Strategisk bostadsförsörjning och attraktiv utemiljö**
- ☞ **Utbildning**
- ☞ **Livsplats för alla generationer**
- ☞ **Infrastruktur**
- ☞ **Ekonomisk tillväxt**
- ☞ **Demokrati och mötesplatser**
- ☞ **Trygghet och inkludering**

Sysselsättning/kompetensförsörjning

Hylte har en stor utmaning jämfört med större kommuner och andra aktörer att attrahera vissa yrkeskategorier och måste använda de fördelar som finns i kampen om duktig och kompetent personal. Detta gäller i första hand specialisttjänster som ingenjörer, planarkitekter, projektledare m.fl. som är avgörande för att detaljplaner, exploateringsprojekt m.m. ska kunna verkställas i önskad omfattning.

Distansarbete och flexibla arbetstider är verktyg som kommunen som arbetsgivare bör använda för att attrahera och behålla personal och som sedan covid-19 har blivit ett naturligt inslag på många arbetsplatser. Även samverkan med andra kommuner är viktigt för att klara kompetensförsörjningen, särskilt vad gäller specialisttjänster.

Kompetensutveckling och/eller validering av befintlig personal i syfte att höja kompetensen och kvaliteten på utförda tjänster sker i viss omfattning idag men kan utvecklas ytterligare.

Samhällsbyggnadsnämnden har stora och komplicerade upphandlingar och det ställs stora krav på kontoret att leverera underlag inför upphandling enligt den process som upphandlingsenheten arbetar efter. Upphandling och avtalsuppföljning kräver specialistkompetens och nämnden ser att det finns behov av kompetensutveckling av kontorets personal i dessa frågor.

Strategisk bostadsförsörjning och attraktiv utemiljö

Det är en stor utmaning att klara kommunfullmäktiges mål avseende önskad befolkningsökning. Ett strategiskt markinnehav är avgörande för att kunna bedriva en aktiv bostadspolitik och skapa bostäder på attraktiva lägen. Ska kommunen styra inriktningen på bostadsbyggandet vad gäller upplåtelseformer, storlek på bostäder osv. är det viktigt att ha lämplig mark i beredskap för framtida markanvisningar för bostadsbyggande.

Allt fler väljer boendeort först och pendlar till sitt arbete snarare än att bosätta sig där arbetet finns vilket talar till Hyltes fördel. Fler och fler arbetsgivare erbjuder också möjlighet att arbeta på distans vilket ger en större frihet att välja boendeort. Medborgarnas förväntningar på sin boendeort ökar kraven på kommunen att erbjuda attraktiva bostäder med god service, till exempel goda pendlingsmöjligheter, bredband, kulturupplevelser och närhet till rekreation och naturupplevelser. Lokala företag är beroende av att människor vill bo och leva i kommunen. Kommunens attraktivitet blir därför allt viktigare för att garantera en god kompetensförsörjning såväl till kommunens organisation som till näringslivet.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för den fysiska miljön i form av gator och vägar, belysning, gång- och cykelbanor, lekplatser, badplatser osv. I flera sammanhang, både i dialog med unga och äldre, lyfts frågan om hur viktig den offentliga miljön är och det kommer många förslag vad gäller belysning för att öka tryggheten, fler papperskorgar, skyltar, trafiksäkerhet m.m. Många förslag är bra men det behövs samsyn hur den offentliga miljön ska och kan utvecklas för att göra så att Hylte blir ett intressant val av bostadsort. Kostnadsökningar har redan realiserats inom flera av dessa områden som t.ex. el, drivmedel, asfalt vilket påverkar både driftkostnader och investeringar inom den offentliga miljön.

Översiktsplanen behandlar många olika frågor som berör framtida bebyggelseutveckling, kommunikationer och användning av mark- och vatten i kommunen som helhet och kommunen måste arbeta aktivt med sin översiktsplan. Planen anger de prioriteringar kommunen vill göra och vilken inriktning den fysiska planeringen bör ha för att nå en hållbar samhällsutveckling. Efter valet 2022 har kommunen 24 månader på sig att ta fram och anta en planeringsstrategi. Syftet med planeringsstrategin är att den ska främja en ökad kontinuerlig översiktsplanering för att hålla översiktsplanen aktuell. Om kommunen inte antar en planeringsstrategi inom avsett tidsintervall anses översiktsplanen i sin helhet vara inaktuell. Samhällsbyggnadsnämnden ska tillsammans med kommunstyrelsen och övriga nämnder arbeta med översiktsplanen och planeringsstrategin vilket dock kräver resursförstärkning.

Genom en lagändring i plan- och bygglagen i juni 2022 ska regional fysisk planering ske i Stockholms län, i Skåne län och nu även i Hallands län. Regionen ansvarar för denna planering men kommunerna kommer att ha en viktig roll i arbetet. Tanken är att planen ska antas av regionfullmäktige i juni 2026 och arbetet kommer att starta redan innevarande år med dialoger m.m. Arbetet kommer att ta resurser inom samhällsbyggnadskontoret i anspråk.

Utbildning

Samhällsbyggnadsnämnden ser kosten som en viktig del för att eleverna ska klara skoldagen och är en del i att skapa en attraktiv kommun. Kostenheten vill utveckla både måltiden och upplevelsen kring denna i samverkan med skolan och omsorgen. Både yngre och äldre ska serveras näringsriktiga och smakfulla måltider som tillfredsställer alla sinnen och ger den energi som behövs för t.ex. en lång skoldag. Den senaste tidens osäkerhet kring tillgång på livsmedel och ökade kostnader för livsmedel påverkar dock menyerna och valfriheten i negativ riktning.

På Örnaskolan finns planer på olika sätt att servera skollunch genom t.ex. take-away för att fånga de elever som av olika anledningar ibland väljer bort skollunchen. Andra idéer som finns är att starta upp odling i mindre skala för att väcka elevernas intresse och engagemang för maten och i slutändan kunna servera egenodlade grönsaker m.m.

Livsplats för alla generationer

En hållbar samhällsutveckling är grundläggande för att det ska vara lockande för människor att flytta till en plats och vilja stanna kvar. Ingen vill bo på en plats där man känner sig otrygg eller utestängd, hur fin bostaden än är. För att en plats ska vara attraktiv måste den socialt hållbar. Vad som är en attraktiv livsplats varierar från person till person, men gemensamt är behovet av trygghet, tillit, öppenhet och tolerans. Platsens fysiska kvalitet, hög kvalitet på skolor och övrig välfärdsservice och också viktig. Dessutom behöver det finnas bostäder som passar olika behov och önskemål.

Infrastruktur

Gata-park

Med tanke på världsläget och skenande kostnader för bl.a. asfalt har den planerade inventeringen av kommunens vägnät skjutits upp ett år. När det finns ett aktuellt underlag som visar på status och investeringsbehov behöver frågan om vilken standard kommunens vägar ska ha upp på agendan. Inom

kommunen finns också ett stort nät av enskilda vägar som är av stor vikt för landsbygdens utveckling och där kommunen idag bidrar till underhållet i viss omfattning.

Skötsel av utemiljön i form av gräsklippning, plantering m.m. utförs idag både av samhällsbyggnadsnämnden och Hyltebostäder. Nämnden ska i samverkan med Hyltebostäder påbörja en översyn av hanteringen för att få till den mest kostnadseffektiva organisationen.

VA-försörjning

Den fortsatta utvecklingen och förvaltningen av VA-anläggningen styrs i hög grad av den VA-plan som kommunfullmäktige beslutade om i februari 2022. De största investeringarna under de närmaste åren utöver reinvesteringar i VA-anläggningen är överföringsledning Hyltebruk – Landeryd, åtgärder för säkrare vattenförsörjning samt läkemedelsrening av avloppsvattnet.

Utöver investeringar påverkas kostnaderna för VA-försörjningen mycket av de ökande kostnaderna på energi och transporter.

Inför 2023 presenteras en förändrad modell för kommunens taxa för vatten och avlopp som grundar sig på Svenskt Vattens nya taxemodell. VA-taxan bygger på nyttoprincipen och ska på ett rättvist sätt spegla att kunden betalar för den nytta den har av den allmänna VA-anläggningen vilket innebär korrigeringar för vissa abonnenter. Kommunala vägar, parkeringar m.m. utgör allmän platsmark och dagvattnet som tas om hand och leds bort från dessa ytor ska kommunen betala för liksom Trafikverket gör för de statliga vägarna.

Avfallsområdet

Inom avfallsområdet styrs verksamheten förutom av avfallsplanen också av de förändringar inom avfall och återvinning som beslutas om på central nivå. Från och med 2024 får alla kommuner ett formellt ansvar för insamling av förpackningsavfall från hushåll och från och med 2027 ska insamlingen ske fastighetsnära. Senast i september 2023 ska kommunen lämna in en utbyggnadsplan till Naturvårdsverket som beskriver i vilken takt kommunen planerar att införa fastighetsnära insamling. Hylte kommun behöver redan nu börja planera för hur övertagandet av ansvaret för insamlingen av förpackningsavfallet från producenterna den 1 januari 2024 ska gå till samt besluta om insamlingssystem för den fastighetsnära insamlingen. Detta kommer att styra vilka ytterligare investeringar som kommer att behövas under de närmaste åren. Kommunerna kommer att ersättas för sina kostnader för den utökade insamlingen, men i dagsläget är det inte klart hur detta ska ske. Regeringen har bemyndigat Naturvårdsverket att besluta om detta.

Idag omlastas avfallsfraktionerna matavfall och restavfall på omlastningsytan för vidare transport till mottagningsanläggningar. Med det utökade insamlingsansvaret för kommunen behöver omlastningsytan kompletteras med plats för fler containrar.

Nuvarande avtal för insamling av avfall går ut 2025 och nytt avtal för insamling av avfall behöver upphandlas som kan träda i kraft den 1 januari 2026. Arbetet med att ta fram det underlag som behövs för upphandlingen är omfattande och kommer att kräva resurser under 2025.

För att öka kvaliteten och effektivisera avfallshanteringen finns behov av att utveckla kommunikationen mellan de fordon som hämtar avfall och kommunens kundregister. EDP-mobile är ett fordonssystem som underlättar för chaufförer och administrativ personal avseende

tömningsregistrering av kärl, container och slam. Systemet ger en effektiv hantering av avfallshanteringen från det att en tömning planeras, utförs och sedan faktureras.

Det finns ett ständigt behov av utveckling av insamlingen av hushållens grovavfall och mottagandet på återvinningscentralerna. Kommunen kan förvänta sig utsortering av fler och fler fraktioner. Ett exempel på detta är att kommunerna fr o m 1 januari 2023 ska ta emot bygg- och rivningsavfall från icke yrkesmässig verksamhet. Kommunen behöver också ha möjlighet att erbjuda hämtning av detta vid fastigheten. Mängderna bör öka vilket medför högre kostnader på förvaring, transport och behandling av avfallsfraktionen. Förbättrad skyltning är ytterligare ett exempel på åtgärder som kommer att behövas.

Avfallssektorn påverkas givetvis starkt av de ökande kostnaderna för transporter, och indexuppräknung kommer att ske fr om 1 januari 2023 i enlighet med avfallsindex för insamling av hushållsavfall. Avtalet omfattar både avfall från fastigheter, insamling av avfall vid återvinningscentralen men även insamling av slam från reningsverk och privata brunnar. Bedömningen är också att kostnaderna för förbränning av avfall kommer att fortsätta öka. Ett konkret exempel på detta är att kommunen fr om 2023 får ökade kostnader för de höjda avgifterna för utsläppsrätter som kommunens avfallsentreprenör får.

Ekonomisk tillväxt

Samhällsbyggnadsnämnden och speciellt bygg- och miljöenheten har en koppling till näringslivet när det gäller detaljplaner, lovärenden, tillsynsärenden m.m. och har därmed en viktig roll för kommunens ekonomiska tillväxt. De senaste årens undersökningar visar att mycket fungerar mycket bra men det finns fortsatt utvecklingspotential i syfte att stödja företagen med en snabb och korrekt handläggning. Information på bl.a. hemsidan behöver förbättras och fler digitala tjänster införs.

Demokrati och mötesplatser

I översiktsplanen lyfts vikten av att utveckla allsidiga mötesplatser och trygga och välkomnande offentliga miljöer i syfte att förstärka tilliten och främja miljöer som inbjuder till delaktighet och underlättar för möten och samspel mellan människor. Kommunen ska arbeta för att bygga bort barriärer och strukturer som separerar och länka samman olika delar av tätorterna med varandra¹.

Det finns ett stort behov av fortsatt digitalisering och utveckling av e-tjänster inom nämndens område. T.ex. är det idag lagkrav på att nya detaljplaner levereras i digitalt format och det är ett rimligt antagande att detta kommer att gälla även äldre detaljplaner i framtiden.

Invånares och besökares synpunkter och iakttagelser är viktiga för att i första hand gata- och parkenheten ska kunna rätta till fel och åtgärda problem som upplevs i den offentliga miljön. Ett modernt felanmälsystem som nås via appar, hemsida m.m. gör det enklare för allmänheten att kommunicera med kommunen och följa vad som händer med felanmälan m.m.

När den nya mandatperioden börjar finns ett behov av utbildning inom nämndens olika ansvarsområden. Till exempel så arrangerar Miljösamverkan Halland i början av mandatperioden en tvådagarsutbildning som ger de förtroendevalda en bra grund att stå på inom miljö- och hälsoskyddsområdet.

¹ sid 57, Övergripande planeringsinriktning - Människor och livsmiljö, Hylte kommuns översiktsplan

Trygghet och inkludering

En del i att vara en attraktiv kommun är att det finns ett medvetet och aktivt arbete kring trygghet. När det gäller den fysiska tryggheten kan den förbättras genom rätt belysning på rätt platser, att allmänna platser och grönytor inte får växa igen osv. Att skapa en god trafiksäkerhet är ett annat sätt att arbeta med trygghet t.ex. vad gäller säkra skolvägar. Nämnderna behöver samverka kring trygghetsskapande åtgärder och det måste tydligt framgå vem har ansvar för vad och vem som kan påverka.

En del i det trygghetsskapande arbetet är att fortsätta arbetet med förfallna fastigheter och ovårdade tomter. Ett samhälle där fastigheter tillåts förfalla och ibland även utgöra en direkt fara bidrar inte till bilden av ett tryggt och attraktivt samhälle.

Kommunens tillsynsverksamhet inom området miljö och hälsa bidrar till ökad trygghet för kommunens invånare. Det ska vara säkert att besöka restauranger, handla livsmedel m.m. och att företag tar hänsyn till människors hälsa och miljön i sin verksamhet. Behovsutredningen som ligger till grund för tillsynsplanen får visa på resursbehov och nödvändiga kostnader för tillsynsverksamheten.

De kommande åren planeras för nationella tillsynskampanjer vilket innebär ett behov av fler timmar tillsyn. Områden som är aktuella är bilverkstäder och biltvättar, enskilda avlopp, växtnärläckage från jordbruk och hästgårdar, förorenade områden och avfallsanläggningar och avfallshantering.